

RMK I. 934
(3. péld.)

Húszekend

Continentus.

Medgyesi, sok Iajjokban
Ejüdem, gyözködt Hit.

934
935
936

LH, 9

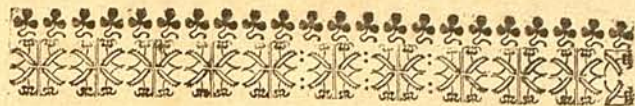
5401.

quart. 32ed.

F. 6.

5401. 10. 11. RMK 7.934

Sok
JAJJOKBAN,
s' bánatos szível ejtett könyhullatá-
sokban mérült, és feneklett,
szegény igaz
MAGYAROKNAK,
egy-néhány keferő
SIRALMI.
Mellyeket tétettec véle, ez utolban el-múlt,
nyolcz, kilencz, de mindenec felett, ravalyi
esztendőbéli, s' attul fogva való, meg-
becsülhetetlen. Kárvallási,
s' Romlási.
MEDGYESIPAL írta.
En libris *Johannes S. Pataki*
S. Pataki
En libris *Franciscus J. Pataki*
Nyomatatta S. Patakon 1653-ben
ROSNYAI JÁNOS.

ELŐLJÁRO BESZED.

VAgyon olly föld, mely a lakosokat ki-^{Lev. 18.}
 okádja: minemő nem csak a Cana-^{25.}
 ban vala, hanem többek is, mint e
 mi hajdan téjel mézzel folyó Pannonianc, az
 eleinten nagy híró nevű, de már ma szintén el-
 czondorlott, elbecsmellódott Magyar Or-
 szág. Nagy csudával emlegetic a' Historicu-
 soc, menyifok féle lakosi voltanac e' földnec,
 csak kevés idő alatt: mint a' nag' vizeken a' mi-
 ként az egyic hab a' másikat hajtya: a' sze-
 rént úzte, kergette egyic Nemzet a' másikat
 ebben. Leg elsőben, a' menyire Historiákból
 végére mehetni, laktác ezt a' régi Pannonoc,^{Verum}
 a' kikiről is vőtte volt régi nevezetit, Panno-^{Hung.}
 nia: kiket Augustus Császár meg-holdoltat-^{Script.}
 ván, a' Romai Birodalomhoz foglalt, sőt az
 után osztán meg-is szállottac a' Romai vité-^{Præfat.}
 zec. Ezeknec maradványoc a' mái Oláhoc, kik

ELŐLJÁROBESZED.

mind ez napig magokat *Rumonok* nac, az az, Romaiak nac nevezic, Romai nyelven is szol-lanac. *Constantinus* alatt a' *Vandalus* oc ültéc volt ezt meg: az után a' *Gothus* oc, a' *Vandalu-* fokat ki=űzvén: a' *Gothus* fokat a' *Hunnus* oc verték=ki: a' *Hunnus* fokat az *Ostrogothus* oc: a-zokat a' *Longobardus* oc: a' *Longobardus* oc ön kéjén Olasz országban költözvén, hattác az *Hunnus* ok nac mint barátjok nac: kikre a' *Fran-* czoc rájoc ütvén, magoc alá vetettec; és igen nyomorgattác őket: míg osztán a' Magyaroc e' Hazát egéizlen el-foglaltác, és magokrol *Hungarian* ac Magyar országnac neveztéc. A' Magyarok is meg-egyveledtec fok nemzetsé-geckel: mint *Szász* ockal, az elébb emlétett *Oláh* ockal, *Rác* ockal, *Orosz* ockal, *Tót* ockal, *Horvát* ockal, *Székely* eckel, kiket *Hunnus* oc Maradék nac hífnec lenni, és mind ez oraig, a' Magyaroktól külön=való *Nemzet* nek is i-ratjác s' vallyác magokat az országos nevezé-tekben s' levelekben, *három nemzet* nec, Ma-gyar-

ELŐLJÁROBESZED.

gyarnac, *Székely* nec, és *Szász* nac neve alatt szokván azokat ki=adni. Már végtére a' keg'et-len *Török* is béütötte orrát, és jobb részét édefs-lakó Földünk nec el=foglalván, s' maga alá hol-doltatván, csak a' galléra akadt kezűnc kö-zöt: úgy hogy méltán állatta egy tudós Jám-bor, Magyar országnac e' nagy pusztulásán o-hajtozván, ez előtt 30, 60 esztendővel (hát ha még mái állapotjában látná!) hogy *Város* kák is alig maradtac e' nagy birodalombol annyic, mint a' menyi ország oc régenten chez tartoztanac. *Hungariae regnum Orientis olim, in Praefat. eadem. Occidentisq; spoliis opulens, tot victoriis tumi-*
dum, tot regna complexum, heu quò recidit! —
De tanto Imperio, vix tot reliqua sunt oppidula,
quot olim regna! S' az a' nagy Isten csudája,
 hogy még is nem veszi észében magát, hanem mind két fülire bátran aluszic, öröl, vigad, ven-dégeskedic, tombol, mintha semmi gondja nem volna. Nem győznec ezen a' szomszéd *Nemzet* béli okos emberek eleget álmélkod-
 (:) 3 ni. Egy

ELŐLJÁRO BESZED.

ni. Egy tudos *Politicus* Német ember, *Her-
bersten Sigmond* nevő, *Első Ferdinand Csá-*
szár legatusa, ama' szép ki=irt szavai közöt,
 mellyekben Magyar ország veszésénec szem-
 mel látott Okait számlálja, jelenti, hogy egy,
 nem feje lágyára esett Udvaritol hallot volt ily
 mondást: *Se nunquam vidisse vel audivisse,*
regnum ullum, quod majore atq; Hungaria gau-
dio & tripudio periret. Nem láttá ugy mond,
 nem=is hallottam soha országot, mely na-
 gyobb örömmel s' vigasággal veszet volna,
 mint Magyar Ország. Melyhez képest félő=is
 igen, hogy e' föld a' miképpen el=kezdette s'
 elő=is ment igen benne, a' nagy testi bátorság-
 ban merülésért, végképpen=is, a' több ki=ve-
 tett fok lakosi után ne okádgyon bennünket.
 Mert ki vagyon mondva a' sententia, hogy a'
 mely Nemzet (ám bár a' leg kedvesb légyen=is
 az) az Isten rendelését és ítéletit, meg nem őri-
 zendi, hanem az utálatosságokat cselekeszi, mel-
 lyec miat a' föld meg=fergettetődic, meg=bünteti

Ev. 18.
25, 26.

az ő

ELŐLJÁRO BESZED.

az ő gonozságaért, hogy a' föld ki=okádja az ő
 lakosit. Im valoban hozzánk=is fogot az igaz
 ítéletű Isten! Huszonöt esztendeje lesz már,
 miulta Isten kegyelméből ez szent Hivatalban
 foglalatostkodom: mely idő alatt fok külömb
 külömb féle állapotokban kellett tisztemet
 gyakorolnom. Prophetáltam fok jó időkben=
 is, örömmel és vigasággal; de keserveffekben
 s' szomorukban, sockal többet. Jobbatka ál-
 lapatunkat=is penig nem tudoc ollyat, mely
 elegyes nem lőtt volna fok félelmeckel. Hogy
 a' Töröknek egyéb fok rablásit, égetesit, pusztá-
 tásit, és csak nem végső határinkig terjesztett
 s' vitt holdoltatásit el=halgassam; a' *Szalontai*
 támadáskor 1636=ben, a' sebes ár viz modjá-
 ra reánc todult veszedelem: az után két uttal=is
 az Oláh országokban lőtt indulásoc; kivált-
 képpen az 1639=dik esztendei, *Lupul és Ma-*
thé Vajdác közöt indult hadakozásocokor, csak
 meg nem emészteténec keserűséggel és féle-
 lemmel: az után az 1644. 45. esztendőkbéli ha-
 dako-

ELŐL-JAROBESZED.

dakozáloc, menyi fok fíralmas fűrűkönyveket hullattanac velűnc; az áckorban prædicálott együgyű Tanétásim Udvarnál szerte széllyel, (mellyek-is, még Isten áldásából, ne talám Nap fényt láthatnac) téfznec bizonyágot felőlle. De mindezekben, az őróm a' keferűféget mindjárt ott érte: töredelmességinket alig kezdhettűc; mindgyárt megint háláadó Soltároknac éneklésivel, töltötte Isten bé szájainkat. A' Szalontai, útközetig olly félelemmel rettegtet vala, hogy majd még a' vezedelem előt, el-nyelt vala a' rettegés bennűnket! De áldott a' Jéhova, ki az ő fogoc alá præ-

Psal. 124.
v. 6, 7.

dávul nem adot minket. A' mi lelkűnc, mint a' madarka, a' madarászoknac törőkből, ki-szaladot, a' tör el-szakadván, mi meg-szabadultunc. Az Oláh Országbélieken-is szintén így, nagy hamar által vitt Isten. Az 1645 és 46 esztendőkbélieket, hasznunkra s' dicsőőségűnkre szolgáltatta inkább a' mi kegyelmes mennyei Atyánc, mint sem kárunkra. A' mely JAJJO-

KAT

ELŐL-JAROBESZED.

KAT ez leg közlel el-mult kilencz, tiz, s' leg-felleyebb e' jelen lévő 1657 igen szerencsétlen esztendőnc hozza fejűnkre, szintén szintén elkezdénec bennűnket nyomni, kétség nélkül a' mi fok istentelenséginkért, s' jobbulhatatlan voltunkért. Mellyekben többire úgy maradtunc mint a' fzedett szőlő: a' kik maradtunk-is, csak *prædávul jutot s' hagyatot életűnc*: s' még ^{Jer. 21. 9.} is ugyan még-is fenn a' fenyegető ostor: *dél-ben enyészet-el a' mi napunc*, s' alut-el vilá- ^{Amos. 8. 9.} gunc: *nincs Propheta, és nincsen a' ki meg-tudhatná meddig lesz nec e' nyomoruságoc!* ^{Psal. 74. 10.}

Ez keferves romlásinkor s' az alat, tött és irott szomorú prophetiákat, vagy inkább SIRA LMAKAT adom e' JAJJOK alat ki. Mi haszna egyre-is másra-is vetnűnc, hogy emettől amattol eset rajtunc? Mindnyájunc bűne, úgy-mint a' rut hypocritaság, a' magunc szive kívánsága szerént=valo járás, magunc hitsége, Isten ellen rugodozás, rut megáltalkodás, s' több e'féle, hozta fejűnkre va-

(:)

lami=

ELŐLJÁRO BESZED.

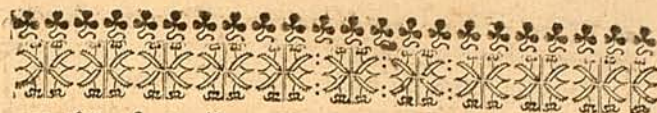
lamiben vagyunc. Ez nagy veszttségünknek
csúnkben vételire, igaz töredelmességgel
való esmértetésére, és azokból a' fegyhetetlen
meg=téréfre czéloznac s' iránzanac e' Tanétá-
loc. Olvasd és vedd a' végre szegény édes
meg=keferedet s' kevesedett Nemzetem! *Fel-*

*Ha. 58. 8. támad még mint a' hajnal a' te világosságod, és
egészséged ki=virágozik, s' a' te igazságod előtted
még yen, és az Urnac dicsősége fedez-
bé tégedet.*

Adj a' jo Isten!

A' fel

A' fel-vőtt Igék, mellyekből a' Prædicatiók tétet-
tek, és azokból folyó Tanuságoc, rendel.

HARMAS JAJ.

1. Prædicatio. Sid. 11. v. 32, 33, 34, 35. Es mit szolloc töb-
bet? mert nem volna elég az idő hozzája, &c.

Tanuság. *Az Isten felő ember, Istenben Christus által ve-
zett hitivel, mind többet ér, mint sem ez egész világ, sőt az ör-
dögöknek minden seregi, minden ő tehetségeivel is.*

2. Prædicatio. 2. Kiral. 22. v. 20. Annakokáért imé én azt
csélekezem, hogy takaréttassál a' te Atyáidhoz, &c.

Tanuság. *A' veszett időkben, az Isteni félelemmel, bölcsé-
séggel, észszelt tanáccsal, értekel és hatalommal elől járo em-
bereknek haláloc, ő magoknak ugyan nyereség; de a' meg ma-
radtaknak sőt szor, jóvendő nagy romlásnac és vesztédelemnek
jelensége, s' hír tétel a' felől.*

3. Prædicatio. 2. Kron. 35. v. — a' Josias halálán, egész Ju-
dánac és Jerusalemnec népe síra. Jeremiás-is síratá, &c.

Tanuság. *Midőn a' hasznos jó Nagy emberce, a' nép közül
el-hullanac, el szedegettetnes; nagyon valóban olyankor minn
sírní, és mit gyászolni.*

NEGYES DIK JAJ.

Egy Prædicatio. Luc. 13. v. 1, 2, 3. Elkezcénec ugyan azon
időben valami emberce, kik ő neki hirt mondánac a'
Galilæab. &c. *pag. 7.*

1. Tanuság. *Sok véletlen siralmas esetec alá vagon vettete
vén ez a' nyomorult élet: onnan is a' honnan nem tudná várni,
galyibája este.* 67

(::) 2

2. Ta-

2. Tanuság. Semmi gyorsabban nem repült, mint a szomorú történeteknek híre. 7.

3. Tanuság. Egyre az emberi természet nem hanyatló inkább, mint a másokon esett szomorú véletlen történeteknek, érdemes okának (mely a bűn) hántorgatására; mely gonosz viselkedés cselekedet-é. 7.

4. Tanuság. Nem arra való, az egyebeken forgó véletlen veszély, hogy azoknak érdemes voltokat kellyen üzni fűzni; hanem meg kell azon remélni, s magunc bűnét kell felcirkálni, s meg-térni: hogy mi-is a képpen ne járjunc.

Istenhez való igaz MEG-TERES.

1. Prædicatio. Jerem. 36. v. 5, 6, 7. Es paransola Jeremias Baruchnac, mondván: En fogoly vagyok, &c. 29.

1. Tanuság. Még a leg általánosabb bűnösök felől is; nem kell annyira kétségben esni, hogy teljességgel csak veszni kellene hagyni azokat, semmit már többé véllec nem hajlakodván dajkálkodván. 29

2. Tanuság. Az Isten fellobbant bűn ellen való haragjánac meg-csendesítésére, az egyetlen egy orvosság, a tiszta szívűből való meg-térés. 29.

3. Tanuság. Az igaz Meg-térés, nem áll egyedül csak a bűnön való meg-szontyolódásban, bántódásban, s többekben, a miké részre tartoznac; hanem kivált-képpen a valóságos igaz meg-változásban, gonoszbol jora. 30.

2. Prædicatio. Jer. 36. v. 5, 6, 7. Es paransola Jeremias Baruchnac, &c. 39.

3-dik Hafzna az 1. Prædicatio 3-dik Tanuságának. Itt este szolgál ez Tanuság: Hogy ha igazán meg-akarunc Istenhez térni, ne maradjunc csak a tornácban, hanem bűneinknek s abból folyó nyaváltságunknac, meg-esmérése, meg-vallása, s azon való szívbeli kesergés, és a bocsánatért való

sára

sára reménkedés felet; legyunc azon, hogy Isten kegyelme által, egész életünkben, külső belső képpen meg-változzunc, mind addig miglen új teremtetett állatira válunc.

Ö T Ö D I K J A J.

1. Prædicatio. Jerem. Siral. 5. v. 15, 16. Meg-szünt a mi szívünknek öröme, a mi vigaságunc siralomra, &c.

1. Tanuság. Az Országoknak, az ő külső belső jó állapotiban való virágzás, a Népec igaz tősgyökerez becsülleteknek, diadicsóségeknek, és valóságos örömknek, egy igaz fundamentuma. A mint ellenben ezeknek el-fordulás hozza rejájoc, az valóságos gyalázator, és siralmat.

2. Tanuság. Azt a keserves nagy jajt, hogy a Népec valóságos igaz örömknek és minden becsülleteknek fundamentuma el-fordulván, meg-szünic minden örömc, és becsülleteknek coronája, földhöz ütődven, csufságra s gyalázatra kellec; a bűnök hozzác.

3. Tanuság. Az ilyen állapotokban az igaz hívec, nem annyira a kemény csapásokon gyöttric lelkeket, mint hogy vértelenec Isten ellen.

2. Prædicatio. Jerem Sirm. 5. v. 15, 16. Meg-szünt a mi szívünknek öröme, a mi vigaságunc, &c.

Hafzna a 2. s 3. Tanuságoknak. Mivel az ilyen jajos állapotokban, az igaz hívec nem annyira a kemény csapásokon töricsag gatjác lelkeket, mint azon hogy vértelenec Isten ellen: ennek-okáért, ha igaz kegyes embereknek tartjuc magunkat, mi-is azt cselekedjuc.

BÓJT I K Ö N Y Ö R G E S É a Sáros

Pataki Ecclesiánac.

Tatár Országban lévő Rab Atyánsai-nak Könyörgése.

(::) 3

BAD

R A B S Z A B A D E T O

Isteni szent MESTERSEG.

Egy *Pradicatio*. 1. Reg. 8. v. 46, 47, 48, 49, 50, 51. Ha te ellened vétkezédenec (mivel nincsen az ember a ki nem vétkeznéc) és meg-haragzol reájoc, &c.

1. Tanuság. Minden keresztyén ember nec, kivált-képpen az Elöl-járóknac, köteleiségekben áll, az ő szennyvedő felekeztekért, felebarátjokért való könyörgés.

2. Tanuság. Ez ilyen imádságot, szennyvedő barátinkért, egyedül csak az Izrael Istenének kell tenni.

3. Tanuság. Szabadulást az Inségből, melyben vagy magunc vagy felebarátinc estenec, hit és meg-térés által kell I-stentől kérni.

4. Tanuság. Az ilyen könyörgésekben, a leg jobb mozdító ok, Istennec az ő kegyelmes szent szövegségéről való meg- emlékezés; ő szent Felségének is arra emlékeztetése.

5. Tanuság. Az Isten haragja hozza a rabságot; azt pedig a vétéc.

6. Tanuság. Mikor Isten osztán az övének inségeket, keserves rabságokat, meg-térven azok ő hozzá, meg- elégtli; nem esac ki- menti őket abból; hanem egyszer s mind az ő háborgatóikon is bosszúját keményen meg- állja, s meg- fizet azoknac érdemec szerént.

KÜLÖN ÜLŐ KERESZTYÉN.

Egy *Pradicatio*. Jerem. 15. 17. A te kezédért külön űltem.

1. Tanuság. A közönséges képpen el-áradott istentelenség- idején, az igaz Istenfő ember, nem maradhatván külömben meg Istene hűségében; tartozic nem hogy a köz- néptől, de még azoktól is a kiket vagy azon hivatal, vagy leg- közelbb való véség, s akarmi köteletség ő velle egyben kötöt- is, külön szabadni, válni.

2. Ta-

2. Tanuság. Az ilyen meg-jobbulhatatlan időben, az Isten hű szolgainac s egyéb igaz híveknek is, külön kell menni: s úgy kell nagy keserűséggel a nép nagy általkodásán, s javendő veszedelmén sirni és ohajtozni.

S E R V A D O M I N E.

Egy *Pradicatio*. Marc. 4. v. 36. Matth. 8. 25. Uram tarts meg minket, el- veszűnc. Mester, nincs gondod, &c.

1. Tanuság. A keserves próbác, és minden veszélyec, mellyec magokban igen gonoszoc, bűnnec tulajdon büntetési, és a pokolnac elől-járai, sőt vészci, Isten bőles igazgatásából a hívecnec igen jóc.

2. Tanuság. Még tulajdon az Isten parancsolatjában járó híveknek is; a mi nagyobb, a maga jelen létében, sokszor sok nyomorúságos veszélyec következtic; a mellyec rajtoc hova tovább mind inkább inkább nevedkven, csak nem el-merésic őket.

3. Tanuság. A nehéz és súlyos nyomorúság, sokszor még a Christushoz leg-közelebb járó szerelmes hívcek is, hitekben igen meg-tántorgattya és gyengéti.

4. Tanuság. Kicsiny hitűségnek jele, a próbákban mind- gyárt el-csüggedni; mely hitben- való meg-gyengülés a hívcekben, nagy felfizetség, s neheztebbi igen Isten.

IGAZAK SORSA E' VILAGON.

Egy *Pradicatio*. Pfálm. 34. v. 20. Sok gonofszi az igaznak; de mind azokból meg-szabadittya őtet a Jéhova.

Tanuság. Nem hogy az Istennec szerelmeci is, ki fogat- tattanac volna a teméntelen sok lelki testi bántodások vagy próbák alól; de inkább ha kik, ők serheltesnek leg bővebben ezekkel.

Igaz Magyar - Nep
NEGYEDIK JAJJA
S-SIRALMA;

Es annak alkalmazossagaval idvesseges
SERKENGETTETESE.

Mellyet

*Az övesi edelmére verhedett dühös LENGYELSEG-
NEK, 1657-dik Esztendőben, MUNKACSNAL, a
Hatodik Honak, vagy Jvan-havanak. 16-dik, 17-dik
napjaitól fogva in való ki-írtese, egerése, es kegyetlen
öldölése, hozor véletlenül treja, sejtet rajta.*

*M. P. A. L. által irattatott, s-prædicatorott, mindjárt a
következendő Ur-napjan, 24 Junii, 1657. a Szaros
Pataki Ecclesiában.*

PATAKON,

*Nyomtatta AZ Ö NAGYSÁGOK Könyvnyomtatója,
Renins György, 1657.*